

6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU ÇERÇEVESİNDE TİCARİ İŞLERDE FAİZ*

Dr. Nurdan ORBAY ORTAÇ**

* Bu makale hakem incelemesinden geçmiştir ve TÜBİTAK-ULAKBİM Veri Tabanında indekslenmektedir.

** Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Araştırma Görevlisi.

ÖZ

Ticari hayatın gerekleri nedeniyle ticari işlere uygulanacak hükümler kimi zaman adi işlere uygulanacak hükümlerden farklılık arz eder. Bu farklılığın söz konusu olduğu hallerden birisi de incelememize konu olan ticari işlere uygulanacak faiz hükümlerine ilişkindir. Çalışmamızda öncelikle ticari iş kavramı üzerinde kısaca açıklamalara yer verilmiş, ardından faiz kavramı, faiz türlerine ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Ticari işlerde faiz hususu ise daha ayrıntılı olarak ele alınmaya çalışılmıştır. Ayrıca çalışmamızda 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun faize ilişkin hükümlerinin ticari işlerde faizi nasıl etkilediği hususundaki görüşlere de yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Faiz, Kanuni Faiz, Akdi Faiz, Anapara Faizi, Temerrüt Faizi

INTEREST IN COMMERCIAL AFFAIRS UNDER THE TURKISH COMMERCIAL CODE

ABSTRACT

The provisions that will be applied to commercial affairs may differ from the ones on casual affairs due to the requirements of commercial life. One of these differences is the provisions of interest that will be applied to commercial affairs which is examined in this article. In this article initially, commercial affair term is examined. Afterwards interest term and types of interest are explained. Interest in commercial affairs is aimed to be worked through. In addition, the opinions on how the provisions of 6098 numbered Turkish Code of Obligations on interest effect the interest in commercial affairs examined in this article.

Keywords: Interest, Statutory Interest, Contractual Interest, Principal Interest, Default Interest.

GİRİŞ

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun faize ilişkin hükümleri esas olarak Kanunun 8'inci ve 9'uncu maddelerinde yer almakla beraber ticari işletmeler arasında yapılan mal ve hizmet tedariki sözleşmelerinde temerrüt faizi 1530'uncu madde de ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

6762 sayılı Türk Ticaret Kanununda da temel ilke olarak kabul edilen ticari işlerde faiz oranının serbestçe belirlenebileceği ilkesi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 8'inci maddesinde de aynen muhafaza edilmiştir. Tarafların faiz oranını belirlemedikleri hallerde faiz oranları 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun hükümlerine göre tespit edilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinde ticari işletmeler arasında yapılan mal ve hizmet tedariki sözleşmelerinde temerrüt faizine ilişkin özel düzenlemelere yer verilmiştir. Kanun koyucu anılan maddenin gerekçesinde bu hususta özel bir düzenlemeye yer verilmesinin; üreticileri, KOBİ'leri ve fatura veya eş değer ödeme talepleri karşılığı hizmet veren ticari işletmeler ile kişileri, şartları dayatma konumları güçlü ticari işletmeler, özellikle market, süper market, hiper market gibi alışveriş merkezleri karşısında korumak amacı taşıdığını belirtmiştir.

1. TİCARİ İŞ

Bir işin ticari iş olarak nitelendirilmesi o işe uygulanacak hükümler bakımından önem arz eder. Zira ticari işlere uygulanacak hükümler, ticari hayatın gerekleri göz önüne alınarak adi işlere uygulanacak hükümlerden farklı esaslara tabi kılınmıştır^[1].

Bir işin ticari iş olduğuna ilişkin kıstaslar Türk Ticaret Kanununun 3'üncü ve 19'uncu maddelerinde düzenlenmiştir.

I. TÜRK TİCARET KANUNUNUN 3'ÜNCÜ MADDESİNDE DÜZENLENEN İŞLER

A. Türk Ticaret Kanununda Düzenlenen İşler

Türk Ticaret Kanununun "ticari işler" başlıklı 3'üncü maddesinde bu Kanunda düzenlenen hususların ticari iş olduğu hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla bir iş Türk Ticaret Kanununda düzenlenmiş ise o iş, ticari işletmeyi ilgilendirip ilgilendirmediğine bakılmaksızın ticari iş sayılacaktır. Örneğin tacir olmayan

[1] ARKAN, Sabih; Ticari İşletme Hukuku, Ankara, 2011, s. 61; AYHAN, Rıza/ ÖZDAMAR, Mehmet/ ÇAĞLAR, Hayrettin; Ticari İşletme Hukuku Genel Esaslar, Ankara, 2013, s. 62.

kişiler kambiyo senedi düzenlediğinde, kambiyo senetleri Türk Ticaret Kanununda düzenlendiğinden, tarafların sıfatına bakılmaksızın bu iş ticari iş sayılır.

B. Ticari İşletme ile İlgili Bütün İşlem ve Fiiller

Türk Ticaret Kanununun 3'üncü maddesinde Türk Ticaret Kanununda düzenlenmemekle beraber bir ticari işletmeyi ilgilendiren bütün işlem ve fiiller de ticari iş olarak nitelendirilmiştir.

Doktrinde “*ticari işletmeyi ilgilendiren bütün işlem ve fiiller*” ifadesi, hukuki işlemde, hukuki işlem benzerinden, haksız fiilden veya sebepsiz zenginleşmeden doğan işleri de kapsayacak şekilde geniş yorumlanmaktadır^[2]. Örneğin tacirin ticari işletmesi için yer kiralaması veya ticari işletmenin işlerine ilişkin olarak bir kimseye vekâlet vermesi ya da tacirin ticari işletmesinin çatısının tadilatı sırasında yoldan geçen bir kimseye zarar vermesi halinde bu işlem ve fiiller ticari işletmeyi ilgilendirdiğinden ticari işe vücut verir.

Belirtmek gerekir ki bir ticari işletmeyi ilgilendiren bütün işlem ve fiilleri ticari iş olarak nitelendiren Türk Ticaret Kanununun 3'üncü maddesi ticari işletmede yürütülen faaliyet ile ilişkili işlem ve fiiller esas alınarak düzenlenmiştir. Bu nedenle tacir olmayan bir kimsenin ticari bir işletmeye zarar vermesi halinde bu fiil ticari iş değil, adi iş sayılır^[3].

II. TİCARİ İŞ KARİNESİ

A. Tacirin Borçlarının Ticari Olması

Türk Ticaret Kanununun 19'uncu maddesi uyarınca bir tacirin borçlarının ticari olması esastır. Dolayısıyla tacirin ticari işletmesi ile ilgili olmasa dahi kural olarak bütün borçları ticari niteliktedir.

Tacirin borçlarının ticari olmasına ilişkin olan bu karine tüzel kişiler bakımından mutlak nitelik taşır. Yani tüzel kişi tacirin adi sahası yoktur.

Gerçek kişi tacir bakımından ise ticari iş karinesi mutlak nitelik taşımaz. Türk Ticaret Kanununun 19'uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde gerçek kişi tacir bakımından iki istisnai hal öngörülmüştür. Buna göre gerçek kişi tacir, işlemi yaptığı anda bunun ticari işletmesiyle ilgili olmadığını diğer tarafa açıkça bildirdiği veya işin ticari sayılmasına durum elverişli olmadığı takdirde borç adi sayılır. Örneğin gerçek kişi tacirin özel hayatında kullanmak üzere araba satın alması halinde bu iş halin icabı gereği ticari iş sayılmayacaktır.

[2] POROY, Reha/ YASAMAN, Hamdi; Ticari İşletme Hukuku, İstanbul, 2012, s. 76; ARKAN, s. 65; AYHAN/ ÖZDAMAR/ ÇAĞLAR, s. 63.

[3] AYHAN/ ÖZDAMAR/ ÇAĞLAR, s. 64.

B. Taraflardan Sadece Biri İçin “Ticari İş” Niteliğinde Sayılan Sözleşmeler

Türk Ticaret Kanununun 19’uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca taraflardan yalnız biri için ticari iş niteliğinde olan sözleşmeler, Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, diğeri için de ticari iş sayılır. Dolayısıyla taraflardan biri için ticari sayılan bir işin diğeri için de ticari iş sayılabilmesi için bu işin bir sözleşmeden kaynaklanıyor olması ve Kanunda aksine bir düzenlemenin bulunmaması şartı aranır.

Türk Ticaret Kanununun 19’uncu maddesinin ikinci fıkrasının uygulanabilmesi için taraflar arasındaki ilişkinin bir sözleşmeden kaynaklanması gerektiğinden, taraflar arasındaki ilişkinin haksız fiilden veya sebepsiz zenginleşmeden kaynaklanması hali bu hükmün kapsamı dışındadır.

Gerçek kişi tacirin borçlarının ticari olmasına ilişkin karineye getirilen istisnalardan birinin tacirin yaptığı sözleşmenin ticari işletmesi ile ilgili olmadığını bildirmesi hali olduğunu yukarıda belirtmiştik. Ancak gerçek kişi tacirin yaptığı bu sözleşmenin karşı tarafının tacir olması halinde doktrinde bu sözleşmenin Türk Ticaret Kanununun 19’uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince ilk tacir bakımından da ticari iş sayılmaya devam edeceği kabul edilir^[4]. Örneğin gerçek kişi tacirin özel hayatında kullanmak üzere tacir sıfatını haiz bir galeri sahibi ile araba satım sözleşmesi yapması halinde bu sözleşme Türk Ticaret Kanununun 19’uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamında her iki tacir bakımından da ticari iş sayılacaktır. Ancak bu halde dahi özel hayatında kullanmak üzere araba alan gerçek kişi tacirin, tüketici sayılması nedeniyle Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda öngörülen hükümlerden yararlanmaya devam edeceği kabul edilir^[5].

2. TİCARİ İŞLERDE FAİZE İLİŞKİN ESASLAR

I. FAİZ KAVRAMI

Faiz, konusu para olan borçlarda alacaklıya, parasından mahrum kaldığı süre için sağlanan medeni (hukuki) semeredir^[6]. Para borcunun söz konusu olduğu her halde borçlunun faiz ödemesi gerekmez. Ancak taraflar arasındaki sözleşmede faiz ödeneceği kararlaştırılabileceği gibi bir kanun hükmü ile de borçlu faiz ödemekle yükümlü kılınabilir.

[4] ARKAN, s. 67.

[5] ARKAN, s. 67.

[6] BOZER, Ali; “*Ticari İşlere İlişkin Faiz Hükümlerine Toplu Bakış*”, BATİDER, Mart 1964, C. 2, S. 3, s. 362; POROY/ YASAMAN, s. 81; REİSOĞLU, Safa; Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul, 2013, s. 312.

Faiz alacağı asıl alacağa bağlı fer'i nitelikte bir hak olduğundan bu alacağın doğması ve geçerliliği asıl alacağın varlığına bağlıdır^[7].

II. FAİZ TÜRLERİ

A. Anapara (Kapital) Faizi – Temerrüt (Gecikme) Faizi

Anapara faiz oranı, alacaklının borcun vadesine kadar parasından mahrum kalması karşılığında ödenen faizdir

Temerrüt faizi ise borçlunun, vadesinde para borcunu ifa etmemesi dolayısıyla geciktiği müddet için alacaklıya ödemesi gereken faizdir. Aksine sözleşmede hüküm yoksa temerrüt faizi, vadenin bitiminden ve belli bir vade yoksa ihtar gününden itibaren işlemeye başlar (TTK m. 10).

B. Akdi (İradi) Faiz – Kanuni (Yasal) Faiz

Ödenecek faiz miktarının taraflarca kararlaştırılması halinde akdi (iradi) faizden söz edilir. Ticari işlerde hem anapara hem de temerrüt faiz miktarı serbestçe kararlaştırılabilir (TTK m. 8/1).

Taraflar arasında faiz oranı kararlaştırılmamakla beraber Kanunun faiz ödenmesi gerektiğini öngördüğü hallerde ödenecek faiz ise kanuni (yasal) faiz olarak nitelendirilir. Kanuni faiz oranı 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun hükümlerine göre tespit edilir.

C. Basit (Adi) Faiz – Bileşik (Mürekkep) Faiz

Basit (adi) faiz- bileşik (mürekkep) faiz ayrımı, faizin hesaplanma şekline ilişkin bir ayrımdır^[8].

Basit (adi) faiz, hem anapara faizinde hem de temerrüt faizinde sadece anaparaya faiz işletilmesini ifade eder. Faizin belli devreler sonunda anaparaya eklenmesi suretiyle yeniden oluşan meblağa faiz yürütülmesi ise bileşik faiz olarak adlandırılır.

D. Adi İşlerde Faiz – Ticari İşlerde Faiz

Ticari olmayan işlerde uygulanan faiz, adi işlerde faiz olarak nitelendirilirken ticari işlere uygulanan faiz ise ticari işlerde faiz olarak nitelendirilir. Adi işlerde ve ticari işlerde uygulanacak faiz hükümleri bazı hallerde birbirinden ayrılmaktadır.

[7] ARSLAN, Kaya; "Adi ve Ticari İşlerde Faiz", İÜHFİM, C. LIV, 1994, s. 347; BOZER, s. 362; KILIÇOĞLU, Ahmet M.; Türk Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2013, s. 618.

[8] AYHAN/ÖZDAMAR/ÇAĞLAR, s. 71.

III. TİCARİ İŞLERDE FAİZİN ÖZELLİKLERİ

A. Kararlaştırılmamış Olsa Dahı Faizin Talep Edilebilmesi

Türk Borçlar Kanununun 387'nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ticari olmayan ödünç sözleşmesinde taraflarca kararlaştırılmamış ise anapara faizi istenemez. Buna karşın anılan hükmün ikinci fıkrasında ticari nitelikteki ödünç sözleşmesinde taraflarca kararlaştırılmamış olsa dahi faiz istenebileceği hükme bağlanmıştır.

Tacir olmanın hükümlerine ilişkin Türk Ticaret Kanununun 20'nci maddesi uyarınca da tacir olan veya olmayan bir kişiye, ticari işletmesiyle ilgili bir iş veya hizmet görmüş olan tacir, verdiği avanslar ve yaptığı giderler için, ödeme tarihinden itibaren faize hak kazanır.

B. Faiz Oranlarının Serbestçe Kararlaştırılabilmesi

Türk Ticaret Kanununun 8'inci maddesinin birinci fıkrasında, tarafların ticari işlerde faiz oranını serbestçe belirleyebileceği hükme bağlanmıştır.

Buna karşın Türk Borçlar Kanununun 88'inci maddesinin ikinci fıkrasında, anapara faiz oranının taraflarca kararlaştırıldığı hallerde yıllık faiz oranının, aynı maddenin birinci fıkrası uyarınca faiz oranının doğduğu tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümlerine (3095 s. Kanun) göre belirlenecek olan yıllık faiz oranının yüzde elli fazlasını aşamayacağı belirtilmiştir. Anılan Kanunda benzer bir sınırlama temerrüt faizine ilişkin olarak da öngörülmüştür. Türk Borçlar Kanununun 120'nci maddesinin ikinci fıkrası hükmüne göre, temerrüt faiz oranının taraflarca kararlaştırıldığı hallerde yıllık temerrüt faiz oranı, aynı maddenin birinci fıkrası uyarınca faiz oranının doğduğu tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümlerine (3095 s. Kanun) göre belirlenecek olan yıllık faiz oranının yüzde yüz fazlasını aşamaz.

Türk Borçlar Kanununda sözleşme ile kararlaştırılan faiz oranlarına ilişkin sınırlamaların ticari işlerde uygulanıp uygulanmayacağı doktrinde ve yargı kararlarında tartışmalıdır.

Doktrindeki bir kısım yazarlara göre Türk Borçlar Kanununun faize ilişkin öngördüğü sınırlamalar (TBK m. 88/2; 120/2) ticari işlerde de uygulanacak emredici nitelikte düzenlemelerdir^[9] ^[10]. Bu görüşteki yazarların dayanağı Türk

[9] ÖZ, Turgut; Borçlar Kanunu Tasarısı Paneli, Hukuki Perspektifler Dergisi, S. 4, Ağustos 2005, s. 74; AYDOĞDU, Murat; "6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda Faiz İle İlgili Düzenlemeler", DEÜHFD, C. 12, S. 1, 2010, (Basım Yılı: 2011), s. 96.

[10] Yargıtay 13. Hukuk Dairesi'nin de Türk Borçlar Kanununun faize ilişkin sınırlayıcı hükümlerinin ticari işler bakımından da emredici nitelikte olduğunu kabul eden bu görüş doğrultusunda kararı mevcuttur. Anılan Daire'nin 22.11.2012 tarihli, 2012/17865 Esas ve 2012/26319 Karar sayılı kararına göre; "Faiz (anapara faizi) ödeme borcunda uygulanacak yıllık faiz oranı, sözleşmede kararlaştırılmısa buna itibar edilecektir. Burada bir

Borçlar Kanununun 88'inci ve 120'nci maddelerinin gerekçesidir. Anılan hükümlerin gerekçesinde faiz oranına ilişkin getirilen sınırlamalarla uygulamada örnekleri sıkça görülen olağanüstü faiz oranları karşısında borçluların korunmasının amaçlandığı belirtilmektedir. Bu gerekçeyi nazara alan görüşe göre, Türk Borçlar Kanununun 88'inci ve 120'nci madde hükümlerinin uygulanmasında kişi bakımından herhangi bir farklılık gözetilmediğinden tacirlerin de aşırı faize karşı korunması gerekmekte ve anılan hükümler tacirlerin ticari işleri bakımından da emredici nitelik arz etmektedir^[11]. Bu görüşteki yazarların bir diğer dayanağı ise Türk Ticaret Kanununun 9'uncu maddesinin “*Ticari işlerde; kanuni, anapara ile temerrüt faizi hakkında, ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.*” hükmüdür. Bu hükmünde yer alan ilgili mevzuatın Türk Borçlar Kanunu da kapsadığı kabul edilmektedir^[12]. Ancak bu yorum tarzı Türk Ticaret Kanununun 8'inci maddesini göz ardı etmektedir. Zira 8'inci maddenin gerekçesinde açıkça, ticari işlerde faiz oranlarının serbestçe kararlaştırılabileceğine ilişkin düzenlemenin Türk Ticaret Kanununun temel bir ilkesi olduğunun altı çizilmektedir. Türk Ticaret Kanununun 9'uncu maddesinde yer alan düzenleme ile faiz oranlarına ilişkin 3095 sayılı Faiz Kanununa atıf yapıldığı kabul edilmektedir^[13]. Zira Türk Ticaret Kanununun 9'uncu maddesinin gerekçesinde de (9. maddenin gerekçesinde 8. maddenin gerekçesine atıf yapılmaktadır); “*Kanunda veya sözleşmede belirtilmediği durumlarda uygulanacak faiz ve temerrüt faiz oranlarını gösteren 3095 sayılı Kanun ve benzeri kanunlar sık değiştirilmektedir. Türk Ticaret Kanunu söz konusu kanunlara ad ve sayı anarak gönderme yaparsa, değişiklikler dolayısıyla*

sınır getirilmiştir. Sözleşme ile kararlaştırılacak yıllık faiz oranı, birinci fıkra uyarınca belirlenen (yani 3095 sayılı Yasaya göre belirlenen) yıllık faiz oranının yüzde elli fazlasını aşamaz. ... Burada emredici hukuk kuralı devreye girmektedir (TBK m. 88/f.2). TBK.nda <temerrüt faizi> başlıklı düzenlemede de (m. 120) şu şekilde bir çözüme gidilmiştir: Uygulanacak yıllık temerrüt faizi oranı, sözleşmede kararlaştırılmamışsa, faiz borcunun doğduğu tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre belirlenir (TBK m. 120/f.1 atfıyla 3095 sayılı Yasa m. 2). Uygulanacak yıllık temerrüt faizi oranı, sözleşmede kararlaştırılmışsa, bu oran (sözleşme ile kararlaştırılacak yıllık temerrüt faizi oranı), birinci fıkra uyarınca belirlenen yıllık faiz oranının yüzde yüz fazlasını aşamaz. (TBK m. 120/f.2 atfıyla 3095 sayılı Yasa m. 2- adi işlerde %9 + yüzde yüz fazlası yani %9 = 18'i; ticari işlerde avans faizinin yüzde yüz fazlasını yani avans faizinin iki katını, (01.01.2011 tarihinden 31.12.2012 tarihine kadar avans faizi %15 olduğundan iki katı olan %30'u aşamayacaktır.)”

[11] AYDOĞDU, s. 95-96.

[12] Kırkbeşoğlu'na göre Türk Ticaret Kanununun 8'inci ve 9'uncu maddeleri arasında uyumsuzluk söz konusudur. Yazar, bu uyumsuzluğu ortadan kalkması ve adi işler ile ticari işlerde uygulanacak faiz oranlarına ilişkin üst sınırlar bakımından birlik sağlanabilmesi için ya Türk Ticaret Kanununun 8'inci maddesinin ilga edilmesini yahut Türk Borçlar Kanununun 88'inci ve 120'nci maddelerinin faize oranlarına ilişkin üst sınırların yer aldığı fıkra hükümlerinin ilga edilmesini önermektedir, (KIRKBEŞOĞLU, Nagehan; 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu ile Getirilen Faiz Sınırları Üzerine Bir Değerlendirme, BATİDER, Aralık 2012, C. 28, S. 4, s. 162.).

[13] POROY, s. 99

bu gönderme, anlam ifade etmez duruma gelebilir” ifadesine yer verilmek suretiyle bu hükümde yer alan “*ilgili mevzuat*” ile hâlihazırda yürürlükteki özel kanun niteliği taşıyan 3095 sayılı Kanuna atıf yapıldığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Türk Ticaret Kanununun 9’uncu maddesinin gerekçesi nazara alındığında, anılan hükümde yer alan “*ilgili mevzuat*” ifadesinin genel kanun niteliğindeki Türk Borçlar Kanununu da kapsadığı neticesine varılamaz.

Doktrinde isabetli bulduğumuz hâkim görüşe göre ise Türk Borçlar Kanununun 88’inci maddesinin ikinci fıkrası ile 120’nci maddesinin ikinci fıkrası sadece adi işler bakımından emredicilik arz eder; anılan madde hükümleri ticari işler bakımından uygulama bulmaz^[14]. Zira 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu ile aynı anda yürürlüğe giren özel hüküm niteliğinde bir düzenleme olarak kabul edilmekte ve ticari işlerde faiz oranının serbestçe kararlaştırılabileceğine ilişkin Türk Ticaret Kanununun 8’inci maddesi hükmü nedeniyle Türk Borçlar Kanununda faiz oranlarına ilişkin olarak yer alan üst sınırların (m. 88/2; 120/2) ticari işlerde uygulanamayacağı belirtilmektedir^[15]. Ayrıca yukarıda da değindiğimiz üzere 8’nci maddenin gerekçesinde de ticari işlerde faiz oranlarının serbestçe kararlaştırılabileceğine ilişkin düzenlemenin Türk Ticaret Kanununun temel bir ilkesi olduğu açıkça belirtilmiştir.

Bununla beraber Türk Ticaret Kanununun 8’inci maddesinin üçüncü fıkrasında tüketicinin korunmasına ilişkin hükümler saklı tutularak anılan maddenin birinci fıkrasına istisna getirilmiştir. Dolayısıyla ticari işlerde taraflar emredici hükümlere aykırı olmadıkça, özellikle Medeni Kanunun 2’nci maddesi çerçevesinde faiz oranını diledikleri gibi kararlaştırabilirler.

Bu konuda önem arz eden bir karar, Yargıtay 19. Hukuk Dairesi tarafından verilmiştir. Daire’nin 18.09.2013 tarihli kararına göre^[16] “... *davacı banka ile imzalanan Genel Kredi Sözleşmesi bankacılık işi olup TTK’nın 4. maddesi gereği ticari iş niteliğindedir. Aynı Yasa’nın 8. maddesine göre; ticari işlerde temerrüt faiz oranı serbestçe belirlenecektir. Bu durumdaki TBK’ndaki 88. ve 120. maddelerindeki hükümlerinin ticari işler bakımından uygulanabilirliği bulunmamaktadır.*”. Görüldüğü üzere Yargıtay 19. Hukuk Dairesi verdiği karar ile Türk Borçlar

[14] KILIÇOĞLU, s. 620, 627; REİSOĞLU, s. 315; POROY/ YASAMAN, s. 96; AYHAN/ ÖZDAMAR/ ÇAĞLAR, s. 74; YAĞCI, Kürşat; “*Anapara Faizi ve Temerrüt Faizine Üst Sınır Getiren TBK. M. 88 ve TBK. M. 120 Hükümlerinin Ticari Faizler Bakımından Uygulanabilirliği*”, İÜHFMD, C. LXXI, S. 2, s. 432; DEMİR, Şamil; “*Türk Borçlar Kanunu’nun Para Borçlarında Faize İlişkin Getirdiği Yenilik ve Sınırlamalar*”, Ankara Barosu Dergisi, 2012/4, s. 220, 221; AYAN, Serkan; “*6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1530. Maddesi Gereğince Borçlunun Temerrüdü*”, DEÜHFD, Prof. Dr. Burhan Ceyhan’a Armağan, C. 12, Özel Sayı, 2010, Basım Yılı: 2012, s. 779-780.

[15] KILIÇOĞLU, s. 620, 627; POROY/ YASAMAN, s. 96.

[16] Yargıtay 19. Hukuk Dairesi, Esas: 2013/10777; Karar: 2013/14096

Kanununda faiz oranına ilişkin öngörülen sınırlamaların ticari işler bakımından geçerli olmadığına hükmetmiştir.

C. Bileşik Faizin Uygulanabilmesi

Adi işlerde bileşik faiz uygulanması yani faize faiz yürütülmesi Türk Borçlar Kanunu ile açıkça yasaklanmıştır (TBK m. 388/3). 3095 sayılı Kanununun 3'üncü maddesinde de Türk Ticaret Kanunu hükümleri saklı tutulmak suretiyle bileşik faiz uygulaması yasaklanmıştır.

Türk Ticaret Kanununda sadece üç istisnai halde bileşik faizin uygulanabileceği kabul edilmiştir. Söz konusu istisnai haller şunlardır;

- Üç aydan aşağı olmamak üzere cari hesaplarda, taraflar tacir ise faize faiz yürütülmesi mümkündür (TTK m. 8/2).

- Üç aydan aşağı olmamak üzere her iki taraf bakımından ticari iş niteliğini haiz olan ödünç sözleşmelerinde taraflar tacir ise faize faiz yürütülebilir (TTK m. 8/2),

- Kambiyo senetlerinde müracaat hakkının kullanılması sebebiyle ödeme yapan müracaat borçlusunu, kendinden önce gelen kişilere rücu ederken ödediği faizlere tekrar faiz isteyebilir (TTK m. 726, 778/1-d, 818/1-l).

IV. TİCARİ İŞLERDE FAİZ ORANLARI

A. Anapara (Kapital) Faiz Oranları

1. Sözleşme ile Kararlaştırılan Anapara Faiz Oranı

Türk Ticaret Kanununun 8'nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca taraflar anapara faiz oranını serbestçe kararlaştırabileceklerdir. Dana önce de belirttiğimiz üzere ticari işlerde taraflar emredici hükümlere aykırı olmadıkça ve özellikle Medeni Kanunun 2'nci maddesi çerçevesinde faiz oranını diledikleri gibi kararlaştırabilirler.

2. Kanunda Öngörülen Anapara Faiz Oranı

Ticari işlerde anapara faiz oranı hususunda taraflar arasında bir anlaşma yoksa kanuni faiz oranı uygulanır. 3095 sayılı Kanununun 1'inci maddesi uyarınca kanuni faiz oranı yıllık % 9'dur.

Yabancı para borçlarında sözleşmede daha yüksek anapara faizi oranı kararlaştırılmamışsa devlet bankalarının o yabancı para ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz uygulanır (3095 s. Kanun m. 4/a).

B. Temerrüt (Gecikme) Faiz Oranları

1. Sözleşme ile Kararlaştırılan Temerrüt Faiz Oranı

Türk Ticaret Kanununun 8'nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca taraflar, temerrüt faiz oranını serbestçe kararlaştırabileceklerdir.

Taraflar anapara faiz oranını belirlemiş ancak, temerrüt faiz oranını belirlememişler ise sözleşmede belirlenen anapara faiz oranı, 3095 sayılı Kanunun 1'inci maddesinin birinci fıkrasında öngörülen orandan (% 9) daha fazla ise temerrüt faiz oranı, anapara faiz oranından daha az olamaz (3095 s. Kanun m. 2/3).

2. Kanunda Öngörülen Temerrüt Faiz Oranı

a. Kural

Taraflar aralarında temerrüt faiz oranını kararlaştırmamış iseler yıllık % 9 oranında temerrüt faizi istenebilir (3095 s. Kanun m. 2/1). Ancak ticari işlerde bir önceki yılın 31 Aralık günü Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın kısa vadeli avanslar için uygulanan faiz oranından da temerrüt faizi istenebilir. 31 Aralık 2013 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranı 11.75 olarak belirlenmiştir^[17]. Bu talep yılın ikinci yarısından sonra gelirse ve 30 Haziran günü Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın kısa vadeli avanslara uyguladığı faiz oranı 31 Aralık günü uygulanan faiz oranından ± 5 ve üzeri farklı ise bu halde 30 Haziran günü geçerli olan faiz oranı uygulanır (3095 s. Kanun m. 2/2).

Yabancı para borçlarında sözleşmede daha yüksek temerrüt faizi oranı kararlaştırılmamışsa devlet bankalarının o yabancı para ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz uygulanır (3095 s. Kanun m. 4/a).

b. İstisna: Ticari İşletmeler Arasında Yapılan Mal ve Hizmet Tedariki Sözleşmelerinde Temerrüt Faizi Oranı (TTK m. 1530)

Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinin 2 vd. fıkraları, mal ve hizmet tedarikini içeren sözleşmelerde ödeme borçlusunun temerrütünün şartları ve temerrütün sonucu olan temerrüt faizi bakımından borçlunun temerrütüne ilişkin genel hükümlerden farklı esaslar içermektedir^[18].

[17] Bkz. 25 Ocak 2014 tarih ve 28893 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Parasal Sınırlar Ve Oranlar Hakkında Genel Tebliğ (Sayı: 2014/1), Tablo 5.

[18] Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinin gerekçesinde anılan madde hükmünün Avrupa Birliği'nin 2000/35 sayılı Yönergesini değiştiren 2011/7 sayılı Yönergenin esasları çerçevesinde düzenlendiği belirtilmiştir.

ba. Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinde yer alan borçlunun temerrüdüne ilişkin şartlar

Öncelikle Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinin uygulanabilmesi için borç ilişkisinin taraflarının ticari işletme olması gerekir. Bununla beraber anılan hüküm ticari işletmeler arasındaki her borç ilişkisi için değil; sadece mal ve hizmet tedarikine ilişkin sözleşmeler bakımından hüküm doğurur^[19].

Alacaklı olan ticari işletmenin bu hükme dayanarak borçluyu temerrüde düşürebilmesi için kendisinin kanun veya sözleşmeden kaynaklanan tedarik borcunu yerine getirmesi gerekir.

Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinin uygulanabilmesi için gerekli bir diğer şart ise borçlu olan ticari işletmenin sözleşmede veya 1530'uncu madde de öngörülen süreler içerisinde borcunu ödemiş olmasıdır.

Taraflar ödeme gününü veya süresini serbestçe kararlaştırabilirler^[20]. Ödeme günü veya süresi kararlaştırılmış ise borçlu alacaklının ihtar çekmesine veya fatura düzenlemesine gerek kalmaksızın temerrüde düşer ve alacaklı sözleşmede öngörülen tarihte veya ödeme süresini takip eden günden itibaren şart edilmemiş olsa dahi faize hak kazanır (TTK m. 1530/3).

Taraflar ödeme süresini kararlaştırmamış ise, borçlu aşağıda değişik ihtimaller nazara alınarak belirtilen sürelerin sonunda ihtara gerek olmaksızın temerrüde düşer. Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddenin 4'üncü fıkrası uyarınca;

* Faturanın veya eş değer ödeme talebinin borçlu tarafından alınmasını takip eden otuz günlük sürenin sonunda;

[19] Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesine kaynak teşkil eden 2011/7 sayılı Yönerge uyarınca Yönerge hükümleri iki ticari işletme arasında yapılan mal ve hizmet tedariki sözleşmelerinin yanı sıra bir ticari işletme ile kamu kuruluşu arasındaki mal ve hizmet tedariki sözleşmeleri bakımından da uygulama bulur (m. 1, 2). Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesi uygulama alanı bakımından kaynak Yönergeden ayrılmaktadır. Zira anılan hükümde 1530'uncu maddesinin sadece ticari işletmeler arasındaki mal ve hizmet tedarikine ilişkin sözleşmeler bakımından hüküm doğuracağı belirtilmiştir. Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinin kamu kuruluşu ile bir ticari işletme arasındaki mal ve hizmet tedariki sözleşmelerini kapsamına almaması, mal ve hizmet tedarikinde bulunan KOBİ'lerin kamu kuruluşları karşısında korunmamış olması nedeniyle eleştirilmektedir, (ÇAĞLAYAN, Pınar; "Avrupa Birliği Yönergeleri ve Alman Hukukundaki Deneyimler Işığında Mal ve Hizmet Tedarikinde Geç Ödemenin Sonuçları (TTK m. 1530)", BATİDER, Haziran 2011, C. 27, S. 2, s. 218).

[20] Ancak sözleşmede öngörülen ödeme süresi, Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, faturanın veya eş değer ödeme talebinin veya mal veya hizmetin alındığı veya mal veya hizmetin gözden geçirme ve kabul usulünün tamamlandığı tarihten itibaren en fazla altmış gün olabilir. Şu kadar ki, alacaklı aleyhine ağır bir haksız durum yaratmamak koşuluyla ve açıkça anlaşmak suretiyle taraflar daha uzun bir süre öngörebilirler. Ancak alacaklının küçük yahut orta ölçekli işletme (KOBİ) veya tarımsal ya da hayvansal üretici olduğu veya borçlunun büyük ölçekli işletme sıfatını taşıdığı hallerde, ödeme süresi, altmış günü aşamaz.

*Faturanın veya eş değer ödeme talebinin alınma tarihi belirsizse mal veya hizmetin teslim alınmasını takip eden otuz günlük sürenin sonunda;

* Borçlu faturayı veya eş değer ödeme talebini mal veya hizmetin tesliminden önce almışsa, mal veya hizmetin teslim tarihini takip eden otuz günlük sürenin sonunda;

*Kanunda veya sözleşmede, mal veya hizmetin kabul veya gözden geçirme usulünün öngörüldüğü hâllerde, borçlu, faturayı veya eş değer ödeme talebini, kabul veya gözden geçirmenin gerçekleştiği tarihte veya bu tarihten daha önce almışsa, bu tarihten sonraki otuz günlük sürenin sonunda borçlu ihtara gerek olmaksızın temerrüde düşer. Ancak kabul veya gözden geçirme için sözleşmede öngörülen süre, mal veya hizmetin alınmasından itibaren otuz günü aşıyor ve bu durum alacaklının aleyhine ağır bir haksızlık oluşturuyorsa, kabul veya gözden geçirme süresi mal veya hizmetin alınmasından itibaren otuz gün olarak kabul edilir.

Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinde, borçlunun anılan hükümde öngörülen temerrüt faizinden sorumlu tutulabilmesi için, genel hükümlerden farklı olarak, temerrüde düşmede kusurlu olması şartı aranmaktadır (TTK m. 1530/2). Yani borçlu temerrüde düşmede kusuru olmadığını ispatlamak suretiyle bu madde hükmünün uygulanmasını engelleyebilir^[21].

bb. Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinde yer alan borçlunun temerrüdünün sonuçları

Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, bu madde hükümleri uyarınca alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hallerde uygulanacak faiz oranını ve alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari giderim tutarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası her yıl ocak ayında ilan eder. Anılan hüküm uyarınca faiz oranı, 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda öngörülen ticari işlere uygulanacak temerrüt faizi oranından en az yüzde sekiz fazla olmalıdır. Doktrinde bir kısım yazarlar “*en az yüzde sekiz*” ifadesinin “*en az sekiz puan*” olarak anlaşılması gerektiği ileri sürmektedir^[22]. Bu görüşün dayanağı Türk

[21] Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinin sadece borçlu tacirin kusurlu olması halinde uygulanması tacirin basiretli iş adamı gibi davranması yükümlülüğü ile bağdaşmadığı açıktır (TTK m. 18/2).

[22] KENDİGELEN, Abuzer; Yeni Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, İstanbul, 2011, s. 535; AYHAN/ ÖZDAMAR/ ÇAĞLAR, s. 87, dn. 36; YATAĞAN, Çiğdem; 2011/7/EU sayılı Topluluk Yönergesi ve 6102 sayılı TTK'nın 1530. Maddesi Çerçevesinde Mal ve Hizmet Tedarikinde Geç Ödemenin Sonuçları, Ankara, 2011, s. 86 (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi); ÇAĞLAYAN, s. 233, dn. 136; AYAN, Serkan (AYDOĞDU Murat/AYAN, Serkan); Türk Borçlar ve Türk Ticaret Hukukunda Yer Alan Faiz İle İlgili Düzenlemeler, s. 267. Bu görüş doğrultusunda Türk

Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesine kaynak teşkil eden Avrupa Birliği'nin 2000/35 ve 2011/7 sayılı Yönergelerinin ilgili hükümleridir. 2000/35 sayılı Yönergenin 3'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (d) bendinde bu oran “*en az yedi puan üstünde*”^[23]; 2011/7 sayılı Yönergede ise “*en az sekiz puan üstünde*”^[24] olarak tespit edilmiştir^[25]. Bununla beraber Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinin yedinci fıkrasının lafzi olarak yorumlanması halinde bu oran “*en az yüzde sekiz*” olarak anlaşılabilir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 1 Ocak 2014 tarihinde Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, bu madde hükümleri uyarınca alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hâllerde uygulanacak faiz oranını “*yüzde 12.75*”; alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari giderim tutarını 120,00 TL olarak belirlemiştir^[26]. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası faiz oranını, 3095 sayılı Kanunda, ticari işlerde temerrüt faizi için öngörülen avans faiz oranı olan % 11.75'in asgari yüzde 8'inden fazla olacak şekilde % 12.75 olarak belirlemiştir. Dolayısıyla bu belirlenen oran Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddenin yedinci fıkrasının lafzi yorumuna uygun olarak “*yüzde sekiz*” esas alınarak tespit edilmiştir.

Ticaret Kanununun 1530/7 maddesinde öngörülen faiz oranı, ticari işlerde temerrüt faizi için öngörülen avans faiz oranı olan % 11.75'in en az sekiz puan üstü yani en az % 19,75 olarak belirlenmeliydi. Ancak Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın 1 Ocak 2014 tarihinde Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, bu madde hükümleri uyarınca alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hâllerde uygulanacak faiz oranını “*yüzde 12.75*” olarak belirlemiştir; dolayısıyla bu belirlenen oran Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddenin yedinci fıkrasının lafzi yorumuna uygun olarak “*yüzde sekiz*” esas alınarak tespit edilmiştir.

- [23] 2000/35/EC sayılı Yönerge'nin 3. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde “*the level of interest for late payment which the debtor is obliged to pay, shall be the sum of the interest rate applied by the European Central Bank to its most recent main refinancing operation carried out before the first calendar date of the half year in question, plus at least seven percentage points, unless otherwise specified in the contract. (...)*” ifadesi yer almaktadır.
- [24] 2011/7 sayılı Yönerge'nin 2'nci maddesinin altıncı fıkrası şu şekildedir; “*statutory interest for late payment means simple interest for late payment at a rate which is equal to the sum of the reference rate and at least eight percentage points*”.
- [25] ZACCARIA, Alessio; “(EC) Directive 2000/35 on Combating Late Payments in Commercial Transactions”, The European Legal Forum (E) 6-2000/01, s. 392 (<http://www.simons-law.com/library/pdf/e/92.pdf>) (E. T. 07.04.2014). Yönergenin kaynak teşkil ettiği Alman Medeni Kanununun 288/1 hükmünde de bu oran “*temel faiz oranının 5 puan üstü*” olarak tespit edilmiştir (Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch/Ernst, Band 2, Schuldrecht Allgemeiner Teil § 241,432, 6. Aufl, München, 2012, BGB § 288, no. 2).
- [26] <http://www.tcmb.gov.tr/yeni/evds/pgm/temerrut.html> (14.03.2014).

SONUÇ

6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda ticari işlerde faiz oranının serbestçe belirlenebileceği ilkesi kabul edilmekle beraber anılan Kanunun 9'uncu maddesinde yer alan "*Ticari işlerde; kanuni anapara ile temerrüt faizi hakkında, ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.*" hükmü nedeniyle 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda yer alan faize ilişkin üst sınırlamaların ticari işlerde de uygulanıp uygulanmayacağı hususu doktrinde görüş ayrılığına sebep olmuştur.

Belirtmek gerekir ki Türk Ticaret Kanununun 8'inci maddesinin gerekçesinde açıkça, ticari işlerde faiz oranlarının serbestçe kararlaştırılabileceğine ilişkin düzenlemenin Türk Ticaret Kanununun temel bir ilkesi olduğunun altı çizilmektedir. Türk Ticaret Kanununun 9'uncu maddesinde yer alan düzenleme ile faiz oranlarına ilişkin 3095 sayılı Faiz Kanununa atıf yapıldığı kabul edilmelidir. Zira Türk Ticaret Kanununun 9'uncu maddesinin gerekçesinde de (9. maddenin gerekçesinde 8. maddenin gerekçesine atıf yapılmaktadır); "*Kanunda veya sözleşmede belirtilmediği durumlarda uygulanacak faiz ve temerrüt faiz oranlarını gösteren 3095 sayılı Kanun ve benzeri kanunlar sık değiştirilmektedir. Türk Ticaret Kanunu söz konusu kanunlara ad ve sayı anarak gönderme yaparsa, değişiklikler dolayısıyla bu gönderme, anlam ifade etmez duruma gelebilir*" ifadesine yer verilmek suretiyle bu hükümde atıf yapılan "*ilgili mevzuat*" ile hâlihazırda yürürlükteki özel kanun niteliği taşıyan 3095 sayılı Kanunun kastedildiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Türk Ticaret Kanununun 9'uncu maddesinin gerekçesi nazara alındığında, anılan hükümde yer alan "*ilgili mevzuat*" ifadesinin genel kanun niteliğindeki Türk Borçlar Kanununu da kapsadığı neticesine varılamayacağını düşünüyoruz.

Ticari işlerde faiz oranının taraflarca kararlaştırılmadığı hallerde anapara ve temerrüt faiz oranları Türk Ticaret Kanununun 9'uncu maddesinde yapılan atıf gereğince 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun hükümleri çerçevesinde tespit edilecektir. 3095 sayılı Kanunun 1'inci maddesi uyarınca kanuni anapara faiz oranı yıllık % 9'dur.

Taraflar aralarında temerrüt faiz oranını kararlaştırmamış iseler yıllık % 9 oranında temerrüt faizi istenebilir (3095 s. Kanun m. 2/1). Ancak ticari işlerde bir önceki yılın 31 Aralık günü TCMB'nın kısa vadeli avanslar için uygulanan faiz oranından da temerrüt faizi istenebilir. Bu talep yılın ikinci yarısından sonra gelirse ve 30 Haziran günü TCMB'nın kısa vadeli avanslara uyguladığı faiz oranı 31 Aralık günü uygulanan faiz oranından ± 5 ve üzeri farklı ise bu halde 30 Haziran günü geçerli olan faiz oranı uygulanır (3095 s. Kanun m. 2/2). 31 Aralık 2013 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranı 11.75 olarak belirlenmiştir. Bununla beraber Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinde üreticileri, KOBİ'leri

ve fatura veya eş değer ödeme talepleri karşılığı hizmet veren ticari işletmeler ile kişileri; şartları dayatma konumları güçlü ticari işletmeler, özellikle market, süper market, hiper market gibi alışveriş merkezleri karşısında korumak amacıyla ticari işletmeler arasında yapılan mal ve hizmet tedariki sözleşmelerinde temerrüt faizine ilişkin özel düzenlemelere yer verilmiştir.

Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, bu madde hükümleri uyarınca alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hallerde uygulanacak faiz oranını ve alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari giderim tutarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası her yıl ocak ayında ilan eder. Anılan hüküm uyarınca faiz oranı, 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda öngörülen ticari işlere uygulanacak gecikme faizi oranından en az yüzde sekiz fazla olmalıdır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası 1 Ocak 2014 tarihinde Türk Ticaret Kanununun 1530'uncu maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, bu madde hükümleri uyarınca alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hâllerde uygulanacak faiz oranını “yüzde 12.75”; alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari giderim tutarını 120,00 TL olarak belirlemiştir.

